

Sygn. akt III RC 73/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący sędzia Kamilla Piórkowska

Ławnicy

Protokolant st.sekr.sądowy Monika Kalinowska

Po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2021 r. w Toruniu.

sprawy z powództwa:

B. Z.

przeciwko:

I. B. i D. B.

o:

ustanowienie rozdzielności majątkowej

1. ustanawia z dniem 27.01.2021r. rozdzielność majątkową małżeńską między I. B. i D. B., którzy zawarli związek małżeński w dniu (...) przed USC w T. – akta stanu cywilnego (...);
2. zasądza od pozwanych na rzecz powoda kwotę 997 zł (dziewięćset dziewięćdziesiąt siedem złotych) solidarnie tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III RC 73/21

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 27 stycznia 2021 roku B. Z. domagał się ustanowienia rozdzielności majątkowej między małżonkami I. B. a D. B. z datą wniesienia pozwu, oraz zasądzenia od pozwanych na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Ponadto strona powodowa złożyła wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia poprzez ustanowienie zakazu zbywania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu przy ul. (...) w T..

W uzasadnieniu swojego stanowiska powód wskazał m.in., że powód B. Z. jest wierzycielem pozwanego D. B. z tytułu udzielonej pożyczki. Wierzytelność została stwierdzona tytułem wykonawczym – Wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) z dnia 31 maja 2019r. w sprawie o sygn. akt (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 1 sierpnia 2019r. Na podstawie tytułu wykonawczego prowadzone było postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi D. B.. Wskazano, iż postanowieniem z dnia 10 czerwca 2020 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w (...) A. O. umorzył postępowanie egzekucyjne z urzędu, na podstawie przepisu art. 824 § 1 pkt. 4 k.p.c. Wierzyciel otrzymał łącznie kwotę 5 312, 08 zł, która została wyegzekwowana od dłużnika – D. B.. Podkreślono, iż pozwany D. B. nie ma majątku osobistego, z którego mógłby zostać zaspokojony dług wierzyciela. Pozwany natomiast wraz z żoną posiada spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, z którego możliwe byłoby skuteczne przeprowadzenie egzekucji i

zaspokojenie roszczeń wierzyciela. Dalsze czynności egzekucyjne z własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu nie są dopuszczalne wobec braku tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko obojgu małżonkom. Tytuł wykonawczy przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim nie uprawnia do prowadzenia egzekucji z nieruchomości objętej wspólnością ustawową bez nadania tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi tej osoby. W niniejszej sprawie nie jest możliwe wystawienie tytułu egzekucyjnego przeciwko pozwanej I. B., albowiem nie jest możliwe wykazanie, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała za zgodą małżonka dłużnika.

Postanowieniem z dnia 12 lutego 2021r. Sąd Rejonowy w (...) w przedmiocie wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenia postanowił w trybie udzielenia zabezpieczenia na czas toczącego się postępowania zakazać I. B. i D. B. zbywania własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, położonego w T. przy ul. (...), należącego do zasobów Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w T..

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych solidarnie kosztów procesu według norm prawem przepisanych, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwani przyznali fakt, iż nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym przez SO w (...) w dniu 31 maja 2019r. pozwany D. B. zobowiązany został do zapłaty na rzecz powoda B. Z. kwoty 100 000,00 zł wraz z ustawnymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 marca 2019r. do dnia zapłaty, a także kwoty 8 450,00 zł tytułem kosztów procesu. Zgodnie z dokumentacją dołączoną do pozwu w toku postępowania egzekucyjnego została wyegzekwowana kwota 5 312,08 zł. Podkreślono, iż D. B. prowadzi działalność gospodarczą i świadczy usługi w zakresie robót budowlanych. Rodzaj działalności prowadzonej przez pozwanego, trwająca hossa na rynku usług budowlanych, a także doświadczenie zawodowe, jakie posiada pozwany, uzasadnia przekonanie, iż w przyszłości możliwe będzie skierowanie i skuteczne prowadzenie egzekucji z majątku osobistego pozwanego, w tym w szczególności z przychodów uzyskiwanych z prowadzonej działalności. Jednocześnie podkreślono, iż pozwany dąży do ugodowego zakończenia niniejszego sporu w ramach dobrowolnych spłat które chciałby uiszczać na rzecz powoda.

W piśmie procesowym z dnia 06 września 2021r. pozwani podtrzymali swoje dotychczasowe stanowisko i wnieśli o oddalenie powództwa w stosunku do pozwanych w całości i obciążenie powoda kosztami postępowania. Z ostrożności procesowej, na wypadek procedowania przez Sąd w kwestii samej rozdzielnosci, strona pozwana wniosła o orzeczenie rozdzielnosci majątkowej między małżonkami I. B. i D. B. z datą wsteczną tj. od dnia 1 stycznia 2011r. i pozostawienie w takim wypadku stron przy poniesionych kosztach postępowania.

W uzasadnieniu pozwani wskazali, iż pozwana wiedziała wyłącznie o zobowiązaniu pozwanego wobec powoda na kwotę 60 000,00 zł, którą to pożyczkę zaciągnął w dniu 22 grudnia 2017r. Na spłatę zadłużenia pozwana zaciągnęła pożyczkę w kwocie 10 000 zł, którą to kwotę pozwany przekazał do rąk własnych powoda. W kolejnym czasie pozwany uregulował płatność na rzecz powoda w kwocie 20 000 zł. Podkreślono, iż pozostała część zaciągniętego wcześniej zobowiązania została odpracowana przez pozwanego na budowach, gdzie był podwykonawcą powoda tj.: M., ul. (...) i Osiedle (...), a także pozwany pomagał powodowi przy wykończeniu Komisariatu Policji w D., gdzie dotrzymanie terminu zakończenia prac przez powoda było poważnie zagrożone i groziła mu wysoka kara pieniężna. Wskazano, iż za wykonaną pracę na rzecz powoda, pozwany D. B. nie otrzymał żadnego wynagrodzenia i zostało to przez strony potraktowane jako całkowita spłata zobowiązania. Podkreślono, iż wszystko zostało ustalone słownie między pozwanym a powodem podczas spotkania osobistego przy przekazywaniu pieniędzy. Pozwana wskazuje, iż o pozostałych zobowiązaniach swojego męża, pozwanego D. B. nie miała pojęcia. Wskazano, iż pozwana nie miała kompletnie żadnej świadomości w zakresie tego, iż pozwany popadał w coraz większe problemy finansowe w związku z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą. Ponadto podkreślono, iż mając na względzie przede wszystkim względy ostrożności procesowej, w przypadku procedowania przez Sąd w zakresie zasadności niniejszego powództwa, uzasadnia orzeczenie rozdzielnosci majątkowej małżonków z datą wsteczną. Pozwany D. B. zaciągał zobowiązania samodzielnie, nie informował o tym fakcie pozwanej I. B., a wszelkie uzyskane pieniądze przeznaczał wyłącznie na potrzeby i koszty związane z prowadzoną przez siebie działalnością. Wszelkie rachunki, opłaty obciążające mieszkanie,

zakupy spożywcze i środków codziennego użytku, pomoce naukowe dla dzieci, dokonywane były z zasobów będących w dyspozycji pozwanej I. B., z jej osobistego konta bankowego. Z uwagi na powyższe wskazać można, iż małżonkowie od stycznia 2011 roku, tj. od momentu, gdy pozwany zaczął mieć kłopoty finansowe wynikające z prowadzonej przez siebie działalności, nie współdziałali w zakresie kwestii majątkowych i nie podejmowali wspólnych decyzji gospodarczych.

W dalszym toku postępowania stron podtrzymały swoje pierwotne stanowiska procesowe.

Sąd ustalił, co następuje:

D. B. i I. B. zawarli związek małżeński w dniu 30 czerwca 2001r. Ani przed zawarciem małżeństwa, ani w czasie jego trwania nie zawierali żadnych umów majątkowych małżeńskich.

/okoliczność bezsporna/

Między D. B. i I. B. nie toczy się obecnie sprawa o rozwód.

D. B. od 2007r. prowadzi działalność gospodarczą, jednoosobową firmę budowlaną i świadczy usługi w zakresie robót budowlanych. Jego obecne zarobki wynoszą około (...) zł netto miesięcznie. Pozwany z końcem roku 2021r. planuje zamknąć działalność gospodarczą i podjąć pracę za granicą.

Pozwana I. B. pracuje w Miejskim Ośrodku (...) na stanowisku (...). Obecne zarobki pozwanej wynoszą (...) zł miesięcznie. Ponadto pozwana pobiera (...) na dzieci.

B. Z. jest wierzycielem pozwanego D. B. z tytułu udzielonej pożyczki. Wierzytelność została stwierdzona tytułem wykonawczym - Wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) 31 maja 2019 roku, sygn. akt: (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 1 sierpnia 2019 roku.

Zgodnie z nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym D. B. zobowiązany został do zapłaty na rzecz B. Z. kwoty 100 000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 marca do dnia zapłaty, kwotę 8 450 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 7200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W skład wierzytelności wchodzi także koszty postępowania klauzulowego w wysokości 120 zł.

Przeciwko D. B. prowadzone było postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym A. O. pod sygn. akt: (...). We wniosku ujęto przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego z wierzytelności znajdujących się na rachunkach bankowych, wynagrodzenia za pracę, a także ze spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) pod numerem (...).

Komornik Sądowy dokonał zajęcia rachunków bankowych należących do D. B. do wysokości sumy należności. Egzekucja z rachunków bankowych okazała się bezskuteczna, z uwagi na liczne zbiegi egzekucji oraz brak środków.

D. B. dokonał pojedynczych dobrowolnych wpłat. Łącznie wyegzekwowano kwotę 5 312,08 zł.

W toku postępowania egzekucyjnego wszczęto egzekucję ze spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu przy ul. (...) w T. o powierzchni (...) m², wchodzącym w skład ustawowej wspólności małżeńskiej pomiędzy pozwanymi.

Dokonano zajęcia w/w prawa. Lokal nie posiadał założonej księgi wieczystej. Na wniosek komornika sądowego skierowany do Sądu Rejonowego w (...) Wydziału Ksiąg Wieczystych, dokonano wzmianki o toczącej się egzekucji z lokalu mieszkalnego, do zbioru dokumentów prowadzonego dla tej nieruchomości.

Postanowieniem z dnia 10 czerwca 2020 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w (...) A. O. umorzył postępowanie egzekucyjne z urzędu, na podstawie przepisu art. 824 § 1 pkt. 4 k.p.c.

/dowód: przesłuchanie powoda B. Z. – k. 93v-94,

przesłuchanie pozwanego D. B. – k. 94-95,
przesłuchanie pozwanej I. B. – k. 95-95v,
postanowienia komornika – k. 11, 36,
karta rozliczeniowa – k. 12-13v,
wzmianka o wyniku egzekucji – k. 14,
informacja SM (...) – k. 15,
zawiadomienie o wszczęciu egzekucji ze spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu – k. 16,
zawiadomienie wierzyciela o zajęciu ze spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu – k. 17,
wniosek o wpis wzmianki o toczącej się egzekucji z ograniczonego prawa rzeczowego – k. 18,
protokół doręczenia korespondencji – k. 37/

Sąd zważył, co następuje

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przesłuchanie powoda i pozwanych, a także na podstawie stosownych dokumentów urzędowych i prywatnych, których domniemanie autentyczności wynikające z art. 245 kpc – a w odniesieniu do dokumentów urzędowych również zgodności z prawdą tego co zostało w nich zaświadczone, wynikające z art. 244 kpc – nie zostało podważone.

Zgodnie z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte w pozwie oraz pismach procesowych złożonych w sprawie, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym.

Zgodnie z treścią art. 52 § 1a kro ustanowienia przez sąd rozdzielnosci majątkowej może żądać także wierzyciel jednego z małżonków, jeżeli uprawdopodobni, że zaspokojenie wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków.

Przepis ten zawiera dwie przesłanki, w wypadku których wierzyciel może wystąpić z powództwem o rozdzielnosc majątkową małżonków, z których jedno jest dłużnikiem wierzyciela. Pierwsza przesłanka to istnienie prawomocnego tytułu wykonawczego przysługującego przeciwko jednemu z małżonków, a druga – konieczność podziału majątku wspólnego małżonków w celu prowadzenia skutecznej egzekucji. Podkreślić należy, że konieczność ustanowienia rozdzielnosci majątkowej małżonków powinna być jedynie uprawdopodobniona (art. 243 k.p.c.), co stanowi znaczące ułatwienie w dochodzeniu roszczenia przez wierzyciela. Wskazane przesłanki mają charakter obiektywny. Zgodnie z dorobkiem doktryny w praktyce orzeczniczej sądy powinny bardzo dokładnie oceniać przywołane przesłanki ustanowienia rozdzielnosci majątkowej małżonków z uwagi na ingerencję osoby trzeciej w sprawy majątkowe małżonków.

Zgodnie z aktualnym orzecnictwem wymienione wyżej przesłanki powinny podlegać ścisłej wykładni ze względu na wyjątkowy charakter żądania wierzyciela, ingerującego w stosunki majątkowe małżonków. Należy zwrócić uwagę, że przywołane wyżej przesłanki w żadnej mierze nie są związane z wystąpieniem ważnego powodu. Słusznie judykatura zwraca uwagę na to, że wierzytelność przywołana w komentowanym przepisie to każda taka wierzytelność w stosunku do jednego z małżonków, której zaspokojenie nie może według reguł Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nastąpić z majątku wspólnego małżonków. Chodzi zatem zarówno o takie wierzytelności, które wynikają z zobowiązania jednego z małżonków zaciągniętego bez zgody drugiego z nich oraz z zobowiązania jednego małżonka niewynikającego z czynności prawnej, jak i o wierzytelności powstałe przed powstaniem wspólności lub dotyczące majątku wspólnego

jednego z małżonków. W takich sytuacjach podział majątku wspólnego jest konieczny do zaspokojenia wierzytelności przysługującej od jednego z małżonków, gdy nie ma możliwości jej zaspokojenia z majątku osobistego dłużnika lub ze składników majątku wspólnego wymienionych w art. 41 § 2 k.r.o., a poza tym brak jest podstaw do poszukiwania zaspokojenia z majątku wspólnego małżonków, możliwe natomiast jest zaspokojenie wierzyciela z udziału w majątku wspólnym małżonków, który przypadnie dłużnikowi.

Wierzyciel jednego z małżonków domagający się ustanowienia rozdzielności majątkowej nie musi udowadniać bezskuteczności egzekucji zakończonej postanowieniem o umorzeniu postępowania przez komornika, co słuszenie wskazywane jest w piśmiennictwie. Wierzyciel w ramach dochodzenia swojego roszczenia ma natomiast uprawnienie do wskazania, że egzekucja z części majątku wspólnego, która przypada dłużnikowi będącemu małżonkiem, po ustaniu wspólności majątkowej, jest korzystniejsza niż kierowanie egzekucji do wybranych składników majątku wspólnego. Istotne pozostaje również, że wystarczającą przesłanką ustanowienia rozdzielności majątkowej na skutek roszczenia zgłoszonego przez wierzyciela jest podniesienie faktu obciążenia majątku osobistego dłużnika, będącego małżonkiem.

Brak jest podstaw do ustanowienia rozdzielności majątkowej między małżonkami w sytuacji, gdy zobowiązanie zostało zaciągnięte za zgodą małżonka dłużnika, a także w przypadku gdy w czasie trwania małżeństwa ustanowiono umowną rozdzielność majątkową, i to niezależnie od tego, jakiego czasu lub jakiej oznaczonej daty dotyczy późniejsze powództwo o zniesienie wspólności majątkowej. Powództwo wierzyciela objęte komentowanym przepisem nie ma charakteru zabezpieczającego zaspokojenie ewentualnej wierzytelności przez wierzyciela (por.: Komentarz do spraw rodzinnych i opiekuńczych, pod red. Mariusza Frasa i Magdaleny Habdas, Wkp 2021 r.)

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika bezsprzecznie, że B. Z. jest wierzycielem pozwanego D. B. z tytułu udzielonej mu pożyczki. Wierzytelność została stwierdzona tytułem wykonawczym – Wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) z dnia 31 maja 2019r., w sprawie (...), zaopatrzoną w klauzulę wykonalności z dnia 1 sierpnia 2019r. Zgodnie z nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym D. B. zobowiązany został do zapłaty na rzecz B. Z. kwoty 100 000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 marca 2019r. do dnia zapłaty, kwotę 8 450 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 7200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W skład wierzytelności wchodzi także koszty postępowania klauzulowego w wysokości 120 zł. Pozwany D. B. nie posiada majątku osobistego z którego mógłby zostać zaspokojony dług wierzyciela, posiada natomiast razem z żoną spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że pozwana I. B. nie wiedziała o zaciąganych przez męża zobowiązaniach wobec B. Z..

Co prawda pozwani podnoszą, że, na D. B. nie ciąży żadne zobowiązania wobec powoda, bowiem świadczył na jego rzecz pracę, za którą nie otrzymał wynagrodzenia, jednak zdaniem Sądu okoliczność to nie może być badana w niniejszym postępowaniu. Pozwany mógłby ewentualnie podnosić takie argumenty w innym postępowaniu np. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Sąd nie uwzględnił też żądania pozwanych o ewentualne ustanowienie rozdzielności majątkowej z datą wsteczną tj. od dnia 1.01.2011r. Zdaniem Sądu żądanie to wykracza poza żądanie pozwu, ponadto wniesienie pozwu o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej z datą wsteczną w myśl art. 52§ 1 kro jest osobistym uprawnieniem każdego z małżonków, nie przysługuje ono innym osobom. Wyjątkowo w art. 52 § 1a kro zostało ono przyznane wierzycielowi jednego z małżonków. Ze względu na brak tożsamości stron oraz odmienne przesłanki rozstrzygnięcia i jego skutki, wytoczenie powództwa o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej przez małżonka nie wyklucza wytoczenia powództwa o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej przez wierzyciela jednego z małżonków i odwrotnie, oraz równoległego toczenia się spraw prowadzonych na skutek tych powództw. Można jedynie rozważać możliwość zawieszenia postępowania w jednej ze spraw. (por. Kodeks rodzinny i opiekuńczy pod redakcją Kazimierza Piaseckiego , LexisNexis 2011 str. 347-348) .

Mając powyższe na uwadze, Sąd w pkt I wyroku, na podstawie art. 52 § 1a kro, ustanowił z dniem 27.01.2021r. tj. od daty wniesienia pozwu, rozdzielność majątkową małżeńską między I. B. i D. B., którzy zawarli związek małżeński w dniu (...) przed USC w T. – akta stanu cywilnego (...).

W punkcie II wyroku na podstawie art. 98 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu, Sąd zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 997 zł solidarnie tytułem zwrotu kosztów procesu.